

Vi tryggar
din vardag
och stöder
ditt arbete!

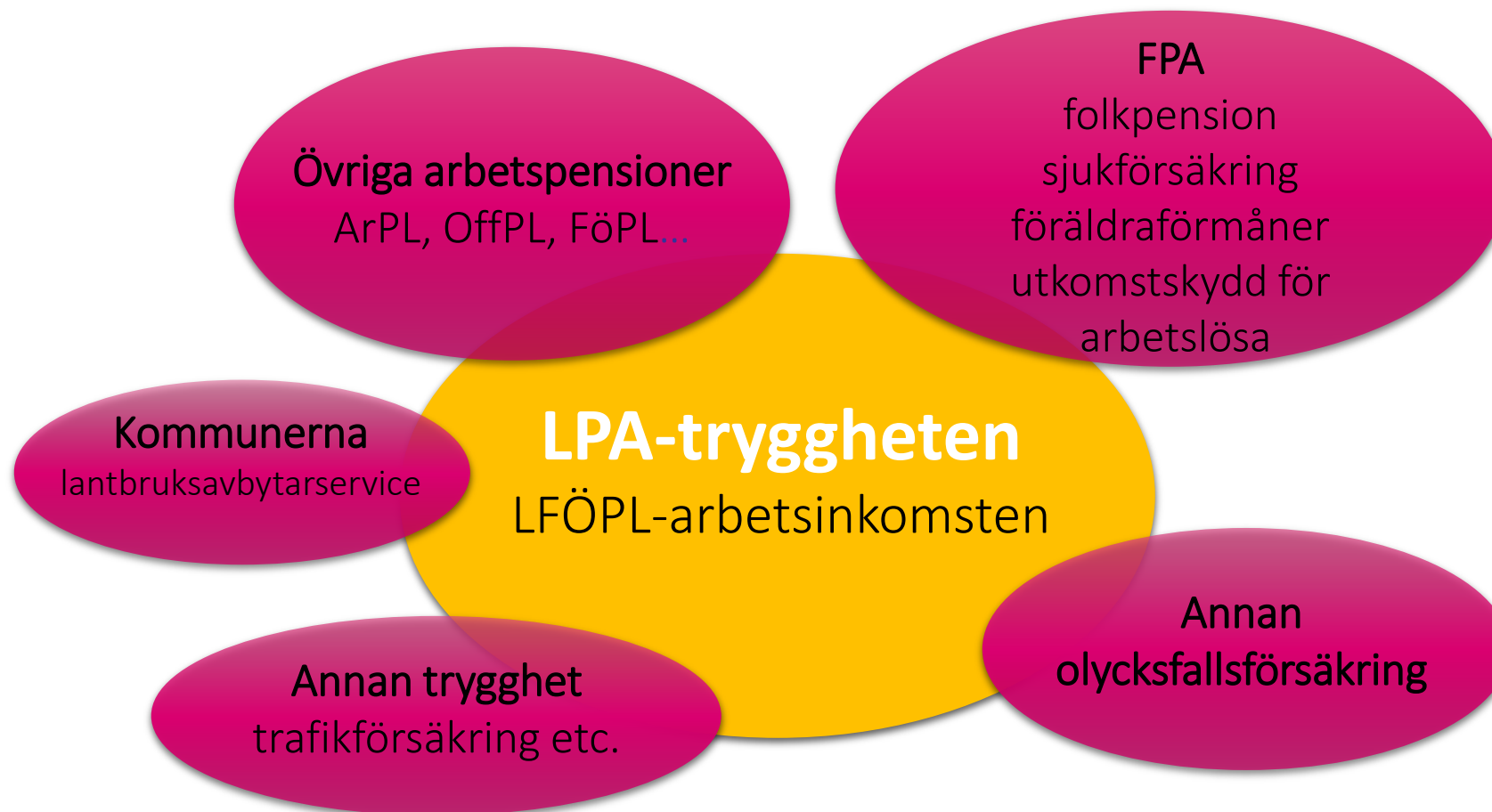

LPA-trygghet och pensioner

Generationsväxlingsdagar

20-21.2.2023

LPA är med i samarbetet

LPA-tryggheten

- **LFÖPL-arbetspensioner**
- **OFLA-arbetskadeförsäkring**
olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar
- **Fritidsolycksfallsförsäkring**
- **LPA-sjukdagpenning**
- **Grupplivförsäkring**
- **Hälsofrämjande tjänster**
avbytarservice
företagshälsovård
rådgivning om skydd och säkerhet i arbetet
projektet Ta hand om bonden

LPA-tryggheten är för dem som har LFÖPL-försäkring.

LFÖPL-pensionsskydd när försäkringen upphör

LFÖPL-pensionen sparas in utifrån LFÖPL-försäkringen

- arbetsinkomstens omfattning
- försäkringens giltighetstid

Pensionsskyddet kvarstår trots att försäkringen upphör före åldern för ålderspension

- Varje års arbetsinkomst och inkomster registreras till en årsnivå
- Beaktas justerad med lönekoeficienten sedan då pensionen beviljas
- Det insparade pensionensbeloppet kvarstår även om pensionssystemet förändras
- Pensionen kan sedermera beviljas av en annan pensionsanstalt än LPA
vanligtvis alltid då arbete utförs efter LFÖPL
en annan pensionsanstalt kan också bevilja LFÖPL-pensionen

Kontrollera
hur mycket
pension du
har sparat in i
ditt arbets-
pensions-
utdrag

Hela arbetspensionssystemet eftersträvar längre tid i arbetet

Den grundläggande utgångspunkten är att allt fler fortsätter fram till åldern för ålderspension

- Samma grundtanke gäller för LFÖPL
- Alternativen för tidigare pensionering har minskat

Ålderspension när åldern är inne

- Från och med 2017 tidigast när den egna åldersklassens lägsta ålder för ålderspension har nåtts
- Åldern för ålderspension är fortfarande 65 när det gäller folkpensionen

När ska jag gå i LFÖPL-ålderspension?

- Du behöver inte gå i pension genast då åldern uppnås
uppskjutningsförhöjning 0,4 procent/månad från och med den egna åldersklassens lägsta ålder för ålderspension
- LFÖPL-ålderspension förutsätter inte att LFÖPL-verksamheten har upphört
ålderspension i arbets- och tjänsteförhållande endast om arbetet upphör

Pensionsåldern stiger gradvis

Födelseår	Lägsta åldern för ålderspension	Insparandet av pension upphör
1954 eller tidigare	63 år	68 år
1955	63 år 3 mån	68 år
1956	63 år 6 mån	68 år
1957	63 år 9 mån	68 år
1958	64 år	69 år
1959	64 år 3 mån	69 år
1960	64 år 6 mån	69 år
1961	64 år 9 mån	69 år
1962–1964	65 år	70 år
1965 eller senare	Bunden till förändringen av den förväntade livstiden, ändringen högst 2 mån/åldersklass	

Ålderspension

- Man söker om ålderspension ca en månad före man ska gå i pension.
- Ålderspensionen börjar utbetalas månaden efter att man uppnått sin pensionsålder.
- LFÖPL-försäkringen avslutas när man går i pension.

Ålderspension i delar = partiell ålderspension

Partiell förtidspension

- Den egentliga ålderspensionen tidigast från och med åldersklassens lägsta pensionsålder (födda 1963 och tidigare) Födda 1964 får partiell pension när de fyllt 62 år och födda 1965 och senare får partiell pension före sina egna pensionsåldrar.
- Det är möjligt att ta ut en del av ålderspensionen tidigare redan från 61 år
  - Av den sparade pensionen antingen en fjärdedel eller hälften (eller 1/4 och senare 1/4)
  - Minskning på 0,4 procent på grund av den förtida pensionen beräknat från den lägsta åldern för den egna ålderspensionen
  - Minskningen kvarstår i den förtida delen även senare
  - Man beaktar den intjänade pensionen enligt alla arbetspensionslagar

Du kan inte
ansöka om
partiell
ålderspension
retroaktivt

Pensionen baseras på den pension som intjänats fram till utgången av kalenderåret före det år då den partiella pensionen börjar

- Inga villkor gällande arbetstid eller minskning av inkomsterna

Partiell ålderspension forts.

LFÖPL-försäkring

- Om du fortsätter som lantbrukare så fortsätter din LFÖPL-försäkring
- Om du är LFÖPL-försäkrad husdjursgård har du rätt till avbytare
- Försäkringsskyddet ändras inte endast på grund av att du tar ut partiell ålderspension

Uppskjutning av pensionen

- Det är också möjligt att ta ut ålderspensionen i delar efter att du har nått din egen pensionsålder
- Antingen $1/2$ eller $1/4$ (eller $1/4 + 1/4$)
- Uppskjutningsförhöjning på 0,4 procent/mån beräknat från den lägsta åldern för den egna ålderspensionen

Arbete vid sidan av partiell ålderspension

- Kan arbeta utan begränsning och tjäna in nytt pensionskydd. Den partiella pensionen minskar inte på grund av arbete
- Kan minska på arbetet eller fortsätta som tidigare
- Anställningsförhållande: du behöver inte anmäla till din arbetsgivare att du tar ut partiell ålderspension (om du inte minskar arbetstiden)

Arbetslivspension

- Kan få pension från 63 år om födda 1964 och tidigare. Födda 1965 och senare, pension 2 år tidigare än lägsta pensionsåldern.
- Krävs 38 år i arbetslivet i arbete som ska försäkras enligt arbetspensionslagstiftningen och arbete är ansträngande och slitsamt
- Ingen yrkesgrupp definierad, individuella bedömningar; ingyt från företagshälsovård och arbetsgivarens bedömning
- Nedsatt arbetsförmåga
  - Lindrigare är kravet för beviljandet av full invalidpension och även lindrigare än vid bedömningen av den yrkesrelaterade arbetsförmågan hos en person som fyllt 60 år
  - Baserar sig i första hand på en medicinsk utredning
- Granskas om rätt till invalidpension istället för arbetslivspension
- Inkomstgräns 922 e/mån (år 2023)

Invalidpension vid nedsatt arbetsförmåga

– arbetsoförmåga som pågått i minst ett år

Vid bedömningen av förutsättningarna beaktas förutom medicinska faktorer även socio-ekonomiska faktorer (utbildning, ålder, boplat, tidigare verksamhet osv.)

- Helhetsbedömning
- För personer som fyllt 60: mildare bedömning, arbetets yrkesinriktade natur betonas

När villkoren uppfylls

- Partiell pension eller ”full” pension
  - Partiell pension om arbetsförmågan är nedsatt med minst 2/5
  - Full invalidpension när arbetsförmågan är nedsatt med 3/5
- Pension eller rehabiliteringsstöd
  - Pension om arbetsförmågan är nedsatt permanent
  - Rehabiliteringsstöd om arbetsförmågan förväntas återställas

LFÖPL-försäkringen är grunden för LFÖPL-pensionen

Lantbruksföretagarnas arbete jämte tillägg försäkras enligt LFÖPL

- Beskattning enligt GårdsSkL: LFÖPL
- Beskattning enligt NärSkL: FÖPL

Från och med 1.1.2017 sparas 1,5 procent pension in per år

- Under övergångstiden 1,7 procent för 53–62 åringar

Försäkringens giltighetstid och LFÖPL-arbetsinkomsten inverkar på pensionsbeloppet

- Pensionen blir allt högre ju längre LFÖPL-försäkringen är i kraft och ju högre arbetsinkomsten är

LFÖPL-försäkring även då arbetet fortsätter vid sidan om pensionen

- OFLA-försäkringens betydelse då arbetet fortsätter

LFÖPL-
försäkring från
och med 18 år
fram till att den
avslutas
(68/69/70)

Lön åt familjemedlem

- En 18 – 67-årig nära släkting som arbetar på gården mot lön kan försäkras som familjemedlem.
- Det kan vara fråga om företagarens barn, adoptivbarn, barnbarn, föräldrar, mor- eller farföräldrar samt svärsöner och svärdöttrar. Även företagarens bröder, systrar, far- och morbröder, mostrar och fastrar samt syskonbarn kan försäkras som familjemedlemmar.
- En sambo till en familjemedlem kan inte få LFÖPL-försäkring
- Företagarens föräldrar och barn kan försäkras även om de inte bor på gården. Det fordras dock att de arbetar på gården i huvudsyssla.

Försäkring för familjemedlem med lön

- Försäkringen träder i kraft från den dag då lönebetalningen börjar
- Om arbetet i företaget varar mindre än fyra månader behöver försäkringen inte tas
- En studerande som är skriven på hemgården och arbetar där under skolloven mot lön hör dock till försäkringen
- Det inverkar inte på företagarnas försäkring och har ingen minskande effekt på deras arbetsinkomster att familjemedlemmar försäkras.
- Ansökan om försäkring för en familjemedlem måste göras inom sex månader från att lön börjat betalas. Löneuppgifterna kontrolleras från inkomstregistret innan försäkringen sätts i kraft.

Försäkring för familjemedlem forts.

- När betalningen av lön upphör eller familjemedlemmen slutar arbeta i företaget avslutas försäkringen. En annan orsak kan vara att familjemedlemmen flyttar bort från gården.
- En familjemedlem som arbetar med husdjursskötsel på gården har rätt till semester förutsatt att LFÖPL-försäkringen är obligatorisk. Han eller hon kan också få vikariehjälp på grund av sjukdom eller olycksfall samt under moderskaps- och föräldrapenningsperioder.

LFÖPL-försäkringen omfattar

- **Företagare**
- **Företagarens make, maka eller sambo**
- **Familjemedlemmar**
- **De som bedriver jordbruk i form av en sammanslutning**
till exempel en gård som ägs av två personer gemensamt
alla är LFÖPL-företagare
- **Delägare i ett dödsbo**
delägarna är antingen LFÖPL-företagare eller familjemedlemmar

För annan avlönad
arbetskraft ska
ArPL-försäkring
tecknas.

Obligatorisk LFÖPL-försäkring för företagaren

Försäkringen är obligatorisk om

- Åker, trädgård och skog minst 5 LFÖPL-hektar
- LFÖPL-arbetsinkomsten minst 4288 euro (år 2023)

Försäkringen skall tecknas inom 6 månader efter att du har skaffat en gård och förutsättningarna för försäkringen uppfylls.

Deltidsjordbrukare omfattas även av LFÖPL-försäkringen om villkoren för försäkringen uppfylls

Se till din LPA-trygghet behändigt på nätet

Sköt dina
ärenden när
det passar
dig!

I LPA:s e-tjänst kan du

- ansöka om försäkringar och godkänna en LFÖPL-ansökan som lämnats in
- lämna in skadeanmälningar och reseräkningar
- ansöka om LPA-sjukdagpenning
- se dina ansökningar om förmåner och beslut
- ansöka om ålderspension, partiell ålderspension, invalidpension och fortsatt rehabilitering
- se beloppen av dina försäkringsavgifter, förmåner som du har och en uppskattning av förmånernas nivå
- skicka bilagor och meddelanden
- skriva ut eller beställa intyg
- ta fram ditt arbetspensionsutdrag
- göra ändringar i dina adressuppgifter och bankförbindelser
- ansöka om betalningstid och ta fram en översikt över betalningssituationen

Kontakta mig

- Nina Hemberg, LPA ombudsman Österbotten
tel 029 435 2619
nina.hemberg@mela.fi